

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/57/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123011002
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123011002.2

Uznesenie

5 7PP/57/2023

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barbarou Hollou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 21. 11. 2023 o žiadosti odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Trebišove, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

5 7PP/57/2023

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Trebišove, trvale bydliskom C. D. XXXX/XX, E., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Košice I sp. zn. 0T/15/2022 zo dňa 09. 02. 2022 v spojení s uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 0T/15/2022 zo dňa 16. 02. 2023 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 8 (ôsmich) mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 0T/131/2022 zo dňa 03. 01. 2023 v trvaní 9 (deviatich) mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

4 7PP/57/2023

Dňa 12. 10. 2023 bola súdu doručená žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v E. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu, ktorú odôvodnil tým, že v ústave na výkon trestu sa správa na požadovanej úrovni, plní si všetky povinnosti podľa ústavného poriadku. Spĺňa všetky podmienky na podmiennečné prepustenie. Už vykonaný trest je preňho dostatočným ponaučením a po podmiennečnom prepustení už povedie riadny život. Jeho žiadosť bola podaním obhajcu zo dňa 26. 10. 2023 doplnená konštatovaním splnenia materiálnej podmienky podmiennečného prepustenia, kedy odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, čo vyplýva aj z hodnotenia ÚVTOS. Možnosť očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prepustení deklaroval skutočnosťami, že má zabezpečené bývanie u svojej sestry, počas výkonu trestu sa mu narodil syn, ktorého odsúdený, vzhľadom na vzdialenosť viac ako 300 km od domova, ešte ani nevidel. Vzhľadom na prichádzajúcu zimu je jeho rodina (spolu so sestrou a jej tromi deťmi býva aj jeho družka so synom) na neho odkázaná, najmä čo sa týka zabezpečenia prípravy dreva pre vykurovaciu sezónu. Po prepustení bude odsúdený schopný zabezpečovať svoje a rodinné výdavky prácou. Do obdobia kým si nenájde stálejšiu prácu bude vykonávať verejnoprospešné práce prostredníctvom úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie odsúdeného k žiadosti o podmiennečné prepustenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený nastúpil na výkon trestu zo slobody predvedením dňa 28. 10. 2022 do Ústavu na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice. V tomto ústave boli v pedagogickej dokumentácii odsúdeného zaznamenané previnenia v dodržiavaní právnych noriem a predpisov platiacich vo výkone

väzby tým spôsobom, že spal prikrytý na lôžku v čase po vyhlásení budíčka, ako aj tým, že bol dychovou skúškou pozitívne testovaný na užitie alkoholických údajov.

Do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová bol premiestnený dňa 17. 01. 2023. V rámci vnútornej diferenciacie ústavu bol umiestnený do ubytovne s „C“ diferenciacnou skupinou. Adaptácia na podmienky výkonu trestu v tomto ústave prebehla bez problémov. Dňa 18. 04. 2023 mu bol na základe pozitívneho prístupu k plneniu jeho každodenných povinností ako aj z dôvodu zvýšenia účinnosti zaobchádzania stanovený rozšírený program zaobchádzania a bol umiestnený do ubytovne s diferenciacnou skupinou „B“. Povinnosti vyplývajúce z ústavného poriadku si aktuálne plní, bez zaznamenaných negatív. Voči personálu ústavu vystupuje slušne, v interpersonálnej oblasti vo vzťahu k spoluodsúdeným sa správa nekonfliktne. Zásady osobnej hygieny a ústrojnej disciplíny dodržiava. V časovom rozvrhu dňa sa už nedostatky neobjavujú. Odsúdený nemá v súčasnom období evidované žiadne disciplinárne tresty. Disciplinárne odmenený bol dňa 09. 10. 2023 pochvalou za vzorné plnenie pracovných povinností na pracovisku Elektro. Do prednáškových aktivít pedagogického personálu sa zapája.

Vo voľnom čase sleduje televízne programy, počúva rozhlasové vysielanie. Hráva spoločenské hry. Do ponúknutých akcií v rámci kultúroosvetovej činnosti ubytovne, alebo ústavu sa v priebehu výkonu trestu zapája len sporadicky. Voľný čas v podmienkach výkonu trestu využíva menej aktívne.

Odsúdený bol v období 01. 03. 2023 – 18. 04. 2023 pracovne zaradený na stráženom pracovisku mimo ústavu Zedko – hala. Následne bol po zmene ubytovne dňa 19. 04. 2023 preradený na nestrážené pracovisko s dohľadom mimo ústavu Elektro. Na pracoviskách bola jeho pracovná výkonnosť na dobrej úrovni, bez zaznamenaných nedostatkov, za čo bol disciplinárne odmenený. Zapájal sa aj do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v spojitosti s udržiavaním čistoty a poriadku v ubytovni, kde ku svojim povinnostiam pristupoval zodpovedne.

Sociálny kontakt s vonkajším prostredím udržiava najmä s družkou, dospelou dcérou a sestrou formou korešpondencie a telefonických hovorov. Sociálny kontakt formou návštev udržiaval len počas jeho umiestnenia v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice. Videonávštevy a balíky nevyužíva. Vzťahy s rodinnými príslušníkmi možno hodnotiť ako dobré a súdržné.

Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je stredné.

Záverom bolo konštatované, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, preto sa odsúdený A. B. odporúča podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia a vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného.

Odsúdený na verejnom zasadnutí súhlasil s vykonaním výsluchu formou videokonferencie. Na podanej žiadosti zotrval. Chcel by, aby súd jeho žiadosti vyhovel, chce ísť domov k družke a dieťaťu. Už sa nič také nestane, má štyridsať rokov, už toho bolo dosť. Obhajca odsúdeného doplnil, že na podanej žiadosti trvajú aj s poukazom na hodnotenie Ústavu na výkon trestu. Má za to, že sú splnené materiálne i formálne podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného.

Obhajca taktiež zotrval na podanej žiadosti.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnej zmene, na záveroch hodnotenia trvá.

Prokurátor má za to, aj napriek stanovisku ústavu na výkon trestu, že odsúdený nespĺňa podmienky podmiennečného prepustenia. Poukazujúc na jeho odpis registra trestov navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť, pretože nie je možné od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh

odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený A. B. v aktuálne vykonáva trest odňatia slobody postupne uložený postupne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Košice I sp. zn. OT/15/2022 zo dňa 09. 02. 2022 v spojení s uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. OT/15/2022 zo dňa 16. 02. 2023 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia a nariadení trestu odňatia slobody v trvaní 8 (ôsmich) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. OT/131/2022 zo dňa 03. 01. 2023 v trvaní 9 (deviatich) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doteraz dvanásťkrát súdne trestaný, za rôznorodú trestnú činnosť zahrňujúcu opakovane lúpež, krádež a porušovanie domovej slobody, ako aj marenie výkonu úradného rozhodnutia, poškodzovanie cudzej veci či neplnenie odvodovej povinnosti.. Boli mu ukladané i podmiennečné tresty, avšak v dvoch prípadoch z dôvodu páchania trestnej činnosti v skúšobnej dobe došlo k premene na trest nepodmiennečný.

Ponaučením odsúdenému tak nebolo ani opakované ukládanie trestov, či už podmiennečných (ktorú súdom poskytnutú šancu opakovane nevyužil, keďže v skúšobnej dobe nevedol riadny život), či nepodmiennečných trestov odňatia slobody

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu.

Ku dňu rozhodovania o žiadosti o prepustenie mal odsúdený 40 rokov, kedy výraznú väčšinu života žil kriminálnym spôsobom života, najneskôr od roku 1999 (kedy mal len šesťnásť rokov!). Hoci má osvojené pracovné návyky a aj v súčasnej dobe je aktívny, nedá sa povedať, že by mu práca, prinášala osobný prospech, ktorý by ho odrádzal od páchania trestnej činnosti. Ani rodina, ktorá mu poskytuje relatívne pevné zázemie, mu nebránila v tom, aby páchal trestnú činnosť.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody mal súd za preukázané, že odsúdený preukazuje iba čiastočné polepšenie. Bol síce disciplinárne odmenený, no resocializačná prognóza sa stále javí ako menej priaznivá a riziko recidívy ako stredné.

K trestnej činnosti sa stavia kriticky len čiastočne. Motivácia odsúdeného, aby bol podmiennečne prepustený, ostala neodôvodnená. Okrem dôvodu podania žiadosti, ktorým bolo uplynutie lehoty, t. j. splnenie formálnej podmienky, malo byť dôvodom aj to, že chce žiť riadny život, zamestnať sa a pomáhať pri výchove svojho syna, ktorého ešte ani nevidel. Z lustrácie registra obyvateľov je zrejmé, že odsúdený nemá evidované žiadne dieťa, ktorého by bol otcom. Odsúdený síce uvádzal, že sa chce venovať rodine a starať sa o nich, avšak neuviedol žiadnu reálnu predstavu, ako to mieni urobiť. To, že participuje na programe zaobchádzania, že sa správa slušne voči personálu a spoluodsúdeným, ešte neznamená, že v podmienkach slobody bude jeho konanie totožné. Súd nepresvedčil, že on sám sa zmenil a zmenil životné priority a hodnoty, z ktorých by mohli vyplynúť záruky, že povedie riadny život. Rodina mu bola oporou aj pred nástupom do výkonu trestu, no neodradila ho od páchania trestnej činnosti. Preto je pre neho slabou motiváciou na osobnostné polepšenie a nápravu. Práve však výchovným pôsobením trestu odsúdený participuje na programe zaobchádzania, kedy prostredníctvom neho je napíňaný aj účel trestu. Odsúdený sa síce adaptoval v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, no poučenie si z tohto svojho konania neodniesol, nakoľko v minulosti svoj život nezmenil. O skutočnej zmene jeho hodnôt a postoja súd nebol po vykonanom dokazovaní presvedčený a nemal to ani za preukázané, keďže aj v žiadosti a aj vo vlastnom prednese bol odsúdený stručný. Nijako nekonkretizoval dôvody podmiennečného prepustenia a zmeny jeho postoja.

Je však zistiteľné a aj preukázané, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti opakovane a systematicky. Už vo veku mladistvého bol odsúdený a následne bol odsúdený i opakovane, predchádzajúce odsúdenia mu teda vôbec neboli ponaučením. Nie je bez významu ani sedemnást' záznamov v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov, ktoré rovnako naznačujú sklon odsúdeného k protiprávnemu správaniu.

Osobnosť odsúdeného, spôsob vedenia jeho života, jeho kriminálna minulosť (12 záznamov v registri trestov) a závažnosť spáchanej trestnej činnosti (čo do počtu opakovania skutkov) v súhrne zakladajú dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený na slobode mohol dopustiť ďalšej protispoločenskej činnosti.

Pri rozhodovaní o žiadosti, resp. návrhu o podmiennečné prepustenie je vždy dôležité skúmanie, či odsúdený doteraz vykonaným trestom preukázal nápravu a či je možné očakávať, že povedie riadny život. Podľa názoru súdu odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody ešte nedospel k prehodnoteniu životných priorít a k tomu dospeje až po tom, čo bude naďalej aktívne participovať na programe zaobchádzania.

Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že ďalší výkon trestu je u odsúdeného A. B. potrebný a odôvodnený, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietol.

Hoci po vyhlásení rozhodnutia si odsúdený i jeho obhajca ponechali lehotu na podanie sťažnosti, do jej uplynutia sťažnosť podaná nebola, preto rozhodnutie dňa 25. 11. 2023 nadobudlo právoplatnosť.

Poučenie:

4 7PP/57/2023

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 pracovných dní od oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.